

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

13 mai 2022

PROJET DE LOI

**Projet de loi modifiant
les chapitres 3 et 9 du titre 2 de la loi du
24 octobre 2011 assurant un financement
pérenne des pensions des membres du
personnel nommé à titre définitif des
administrations provinciales et locales et
des zones de police locale, modifiant la loi
du 6 mai 2002 portant création du Fonds
des pensions de la police intégrée et portant
des dispositions particulières en matière
de sécurité sociale et portant diverses
dispositions modificatives**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES SOCIALES, DE L'EMPLOI ET
DES PENSIONS
PAR
M. Jean-Marc DELIZÉE

SOMMAIRE

Pages

- I. Exposé introductif de la ministre des Pensions et de l'Intégration sociale, chargée des Personnes handicapées, de la Lutte contre la pauvreté et de Beliris3
- II. Discussion générale5
- A. Questions et observations des membres5
- B. Réponses de la ministre 10
- III. Discussion des articles et votes 11

*Voir:*Doc 55 **2625/ (2021/2022):**

001: Projet de loi.

Voir aussi:

003: Texte adopté par la commission.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

13 mei 2022

WETSONTWERP

**met betrekking tot wijziging van
hoofdstukken 3 en 9 van titel 2 van de wet
van 24 oktober 2011 tot vrijwaring van een
duurzame financiering van de pensioenen
van de vastbenoemde personeelsleden van de
provinciale en plaatselijke overheidsdiensten
en van de lokale politiezones, tot wijziging
van de wet van 6 mei 2002 tot oprichting
van het Fonds voor de pensioenen van de
geïntegreerde politie en houdende bijzondere
bepalingen inzake sociale zekerheid en
houdende diverse wijzigingsbepalingen**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR SOCIALE ZAKEN, WERK EN
PENSIOENEN
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER Jean-Marc DELIZÉE

INHOUD

Blz.

- I. Inleidende uiteenzetting door de minister van pensioenen en maatschappelijke integratie, belast met personen met een handicap, armoedebestrijding en beliris3
- II. Algemene bespreking.....5
- A. Vragen en opmerkingen van de leden.....5
- B. Antwoorden van de minister 10
- III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen 11

*Zie:*Doc 55 **2625/ (2021/2022):**

001: Wetsontwerp.

Zie ook:

003: Tekst aangenomen door de commissie..

07003

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**
Président/Voorzitter: Marie-Colline Leroy

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Björn Anseeuw, Wim Van der Donckt, Valerie Van Peel
Ecolo-Groen	Cécile Cornet, Marie-Colline Leroy, Evita Willaert
PS	Chanelle Bonaventure, Jean-Marc Delizée, Sophie Thémont
VB	Ellen Samyn, Hans Verreyt
MR	Christophe Bombled, Florence Reuter
CD&V	Nahima Lanjri
PVDA-PTB	Nadia Moscufo
Open Vld	Tania De Jonge
Vooruit	Anja Vanrobaeys

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Frieda Gijbels, Sigrid Goethals, Katrien Houtmeyers, Wouter Raskin
Barbara Creemers, Laurence Hennuy, Dieter Vanbesien, Gilles Vanden Burre
N ., Leslie Leoni, Eliane Tillieux, Philippe Tison
Ortwin Depoortere, Dominiek Sneppe, Frank Troosters
Daniel Bacquellaine, Denis Ducarme, Vincent Scourneau
Nathalie Muylle, Els Van Hoof
Gaby Colebunders, Sofie Merckx
Maggie De Block, Egbert Lachaert
Vicky Reynaert, Gitta Vanpeborgh

C. — Membre sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigd lid:

Les Engagés	Catherine Fonck
-------------	-----------------

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
Vooruit	: Vooruit
Les Engagés	: Les Engagés
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de nummering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ce projet de loi au cours de sa réunion du 4 mai 2022.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DE LA MINISTRE DES PENSIONS ET DE L'INTÉGRATION SOCIALE, CHARGÉE DES PERSONNES HANDICAPÉES, DE LA LUTTE CONTRE LA PAUVRETÉ ET DE BELIRIS

Mme Karine Lalieux, ministre des Pensions et de l'Intégration sociale, chargée des Personnes handicapées, de la Lutte contre la pauvreté et de Beliris, explique que le projet de loi à l'examen donne suite à une demande unanime du Comité de gestion des pensions des administrations provinciales et locales.

Pour rappel, la loi du 24 octobre 2011 a créé le 1er janvier 2012 le Fonds de pension solidarisé des administrations provinciales et locales (FPS) auquel en principe toutes les administrations locales ont été affiliées de plein droit pour leurs membres de personnel nommés à titre définitif.

Toutefois, l'affiliation d'office au Fonds, au 1er janvier 2012, n'est pas devenue effective pour les administrations provinciales et locales qui, au 31 décembre 2011, disposaient de leur propre caisse de pension pour le financement des pensions de leurs membres du personnel nommés à titre définitif, si elles avaient manifesté leur refus d'affiliation avant le 15 décembre 2011. Une soixantaine d'administrations ont fait usage de cette possibilité.

Cependant, une administration locale qui a refusé l'affiliation d'office au 1er janvier 2012 reste par la suite libre de demander son affiliation volontaire à ce fonds de pension solidarisé. Une trentaine d'administrations se sont entre-temps affiliées volontairement entre 2012 et 2022.

Dans le texte actuel de la loi du 24 octobre 2011, l'affiliation volontaire n'est pas subordonnée à la condition que l'administration doit d'abord fournir une contribution nette au financement du fonds de pension pendant une certaine période avant de pouvoir bénéficier de la solidarité au sein du fonds.

Dans la pratique, on constate effectivement que les administrations qui s'affilient volontairement au Fonds de pension ne le font que lorsque le rapport entre leurs charges de pension statutaires et leur masse salariale statutaire est au moins égal à la cotisation pension

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsontwerp besproken tijdens haar vergadering van 4 mei 2022.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE MINISTER VAN PENSIOENEN EN MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE, BELAST MET PERSONEN MET EEN HANDICAP, ARMOEDEBESTRIJDING EN BELIRIS

Mevrouw Karine Lalieux, minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, belast met Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris, legt uit dat dit wetsontwerp tot stand gekomen is op unaniem verzoek van het Beheerscomité van de pensioenen van de provinciale en plaatselijke besturen.

Pro memorie: krachtens de wet van 24 oktober 2011 werd op 1 januari 2012 het Gesolidariseerde pensioenfond (GPF) van de provinciale en plaatselijke besturen opgericht, waarbij in principe alle lokale besturen ambtshalve werden aangesloten voor hun vastbenoemde personeelsleden.

Evenwel gebeurde de ambtshalve aansluiting bij het Gesolidariseerde pensioenfond op 1 januari 2012 niet voor de provinciale en plaatselijke besturen die op 31 december 2011 over een eigen pensioenkas beschikten voor de financiering van de pensioenen van hun vastbenoemde personeelsleden, indien zij vóór 15 december 2011 kenbaar hadden gemaakt die aansluiting te weigeren. Een zestigtal besturen hebben toen van deze mogelijkheid gebruik gemaakt

Een lokaal bestuur dat een ambtshalve aansluiting op 1 januari 2012 weigerde, kon vervolgens evenwel te allen tijde een vrijwillige aansluiting bij dat Gesolidariseerde pensioenfond aanvragen. Zo hebben een dertigtal administraties zich tussen 2012 en 2022 vrijwillig aangesloten.

Krachtens de huidige tekst van de wet van 24 oktober 2011 is het niet vereist dat het bestuur bij een vrijwillige aansluiting bij het Gesolidariseerde pensioenfond eerst gedurende een bepaalde periode een nettobijdrage aan de financiering van dat fonds levert, vooraleer op de solidariteit binnen het fonds aanspraak te kunnen maken.

In de praktijk blijkt namelijk dat de besturen die zich vrijwillig bij het pensioenfond aansluiten, dit alleen doen wanneer de verhouding tussen hun statutaire pensioenlasten en hun statutaire loonmassa minstens gelijk is aan de basispensioenbijdrage. Vanaf het tweede

de base. Ainsi, ces administrations bénéficient dès la deuxième année d'affiliation de la solidarité au sein du fonds sans jamais y avoir contribué, ce qui est perçu comme malhonnête par les autres administrations locales. En appliquant les règles actuelles, la première année d'affiliation est budgétairement neutre, tant pour l'administration locale que pour le Fonds de pension.

Cependant, dès la deuxième année d'affiliation, les charges de pension supportées par le Fonds de pension sont généralement toujours supérieures aux cotisations pension de base payées par l'administration locale. Toutes les nouvelles pensions qui prennent cours à partir de la date d'affiliation sont en effet imputées au Fonds de pension.

Ce projet vise à garantir et à renforcer la solidarité au sein du Fonds de pension solidarisé en modifiant les règles de reprise dans le cadre d'une affiliation volontaire à partir de 2024 et ce, afin qu'une administration provinciale ou locale qui s'affilie volontairement doive d'abord contribuer à la solidarité au sein du fonds pendant un certain nombre d'années avant de pouvoir bénéficier elle-même de cette solidarité.

De plus, ce texte permet de clarifier les formalités qu'une administration provinciale ou locale doit respecter dans le cadre de la procédure d'affiliation volontaire au Fonds de pension solidarisé et la date à partir de laquelle cette affiliation volontaire prend effet.

Enfin, le projet de loi modifie le circuit de paiement prévu à l'article 32 de la loi du 24 octobre 2011, de telle sorte que l'organisme de pension versera désormais les cotisations de pension dues à l'ONSS à l'administration provinciale ou locale.

Le projet à l'examen vise à prévenir les abus et les effets d'aubaine.

Pour le projet DUNIA, le projet de loi remplace l'article 32 de la loi du 24 octobre 2011, de telle sorte que l'organisme de pension versera désormais les cotisations de pension dues à l'ONSS à l'administration provinciale ou locale. Le but de cette opération est la simplification administrative.

Le projet Dunia menaçait en effet d'être un problème majeur pour le fonds. Le SFP et l'ONSS sont toutefois parvenus à un accord à ce sujet.

En effet, cette opération est neutre pour les communes: elles ne devront payer que 11 mois de cotisations au lieu de 12 en 2022, dont la perception est reportée à 2025-2028 (par une augmentation des cotisations pour

jaar van aansluiting profiteren deze besturen dus van de solidariteit binnen het fonds, zonder dat ze hieraan hebben bijgedragen. En dat vinden de andere lokale besturen niet eerlijk. Volgens de huidige regels is het eerste jaar van aansluiting budgettair neutraal, zowel voor het lokale bestuur als voor het pensioenfonds.

Maar vanaf het tweede jaar van aansluiting liggen de pensioenlasten voor het pensioenfonds over het algemeen hoger dan de basispensioenbijdragen die het lokale bestuur betaalt. Alle nieuwe pensioenen die ingaan vanaf de datum van aansluiting komen namelijk ten laste van het pensioenfonds.

Dit wetsontwerp strekt ertoe de solidariteit binnen het Gesolidariseerde pensioenfonds te vrijwaren en te versterken door de overnameregels bij een vrijwillige aansluiting vanaf 2024 te wijzigen. Een provinciaal of plaatselijk bestuur dat zich op vrijwillige basis bij dit fonds aansluit, zal eerst gedurende een aantal jaren aan de solidariteit binnen het fonds moeten bijdragen voordat het zelf op deze solidariteit aanspraak kan maken.

Daarnaast verduidelijkt de tekst welke vormvereisten een provinciaal of plaatselijk bestuur in het kader van een procedure tot vrijwillige aansluiting bij het Gesolidariseerde pensioenfonds moet vervullen en vanaf welke datum die vrijwillige aansluiting ingaat.

Ten slotte wijzigt het wetsontwerp het betalingscircuit, zoals bepaald in artikel 32 van de wet van 24 oktober 2011, waardoor de pensioeninstelling de aan de RSZ verschuldigde pensioenbijdragen voortaan op de rekeningen van het provinciaal of plaatselijk bestuur zal storten.

Dit voorstel is bedoeld om misbruik en buitenkans-effecten te voorkomen.

In het kader van het DUNIA-project vervangt dit wetsontwerp artikel 32 van de wet van 24 oktober 2011, waardoor de pensioeninstelling de aan de RSZ verschuldigde pensioenbijdragen voortaan op de rekeningen van het provinciaal of plaatselijk bestuur zal storten. Daarmee wordt een administratieve vereenvoudiging beoogd.

Het Dunia-project dreigde inderdaad een groot probleem te vormen voor het fonds. Maar de FPD en de RSZ hebben hierover een akkoord bereikt.

Voor de gemeenten zal die operatie budgetneutraal zijn: ze zullen in 2022 pensioenbijdragen voor slechts 11 in plaats van 12 maanden moeten betalen, waarvan de inning pas tussen 2025 en 2028 zal gebeuren (door

le remboursement de l'avance sans intérêt). La perte pour les communes est donc de 0 euro.

Pour rentrer un peu plus dans les détails, l'ONSS offre une facilité de financement "temporaire" (sans intérêt) d'un montant de 180,42 millions d'euros au FPS à rembourser d'ici la fin de l'année 2028. Cette solution a été formalisée dans une convention ("Convention relative au déficit de trésorerie de la Caisse de Retraite Solidaire suite au projet DUNIA") conclue le 22 décembre 2021 entre l'ONSS et le SFP.

La ministre demande aux membres de la commission d'approuver le texte à l'examen pour garantir la solidarité au sein du fonds.

Pour rappel, ce texte fait partie de la phase 1 de la réforme du Fonds de pension solidarisé. Cinq textes ont ainsi pu être validés par le Conseil des ministres. 3 arrêtés royaux ont, d'ores et déjà, été publiés. En ce qui concerne la phase 1, il reste deux projets de loi, dont celui-ci, qui doivent encore passer par la procédure parlementaire.

Plus que jamais, il est primordial d'aider nos pouvoirs locaux à pouvoir supporter leurs charges de pension dans les années à venir afin de garantir la viabilité sociale et financière du FPS.

II. — DISCUSSION GÉNÉRALE

A. Questions et observations des membres

M. Wim Van der Donckt (N-VA) approuve le projet de loi dans ses grandes lignes, dès lors qu'il vise à modifier les mécanismes du Fonds de pension solidarisé relatifs aux règles et formalités d'affiliation volontaire des administrations locales et provinciales, et à clarifier le circuit de paiement des cotisations de pension.

L'orateur soulève cependant quelques remarques et questions de nature technique.

Premièrement, la ministre a indiqué dans son exposé que les mesures en projet ne sont pas en elles-mêmes suffisantes pour assurer la soutenabilité du Fonds à long terme, au-delà de 2025, et que d'autres initiatives devront donc suivre. Quelles initiatives la ministre prévoit-elle déjà à ce stade?

een verhoging van de bijdragen voor de renteloze terugbetaling van het voorschot). De gemeenten verliezen bijgevolg niets.

Meer specifiek gaat het erom dat de RSZ aan het GPF een "tijdelijke" (renteloze) financieringsfaciliteit aanbiedt voor een bedrag van 180,42 miljoen euro, dat tegen eind 2028 moet worden terugbetaald. Die oplossing werd geformaliseerd in een overeenkomst die op 22 december 2021 tussen de RSZ en het GPF werd gesloten (overeenkomst met betrekking tot het thesaurietekort van de Solidaire Pensioenkas naar aanleiding van het DUNIA-project).

De minister vraagt aan de leden van de commissie om deze tekst goed te keuren om de solidariteit binnen het fonds te waarborgen.

Pro memorie: de tekst maakt deel uit van de eerste fase van de hervorming van het Gesolidariseerde pensioenfonds. Vijf teksten werden reeds door de Ministerraad gevalideerd en drie koninklijke besluiten werden reeds bekendgemaakt. Wat de eerste fase betreft, resten er nog twee wetsontwerpen die de parlementaire procedure nog dienen te doorlopen, waaronder de voorliggende tekst.

Het is meer dan ooit belangrijk dat we onze lokale besturen in de komende jaren helpen met het dragen van hun pensioenlasten, opdat de maatschappelijke en financiële levensvatbaarheid van het GPF kan worden gegarandeerd.

II. — ALGEMENE BESPREKING

A. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer Wim Van der Donckt (N-VA) staat achter de grote lijnen van het wetsontwerp, aangezien het er niet alleen toe strekt de mechanismen van het Gesolidariseerde Pensioenfonds met betrekking tot de regels en vormvereisten inzake vrijwillige aansluiting van lokale en provinciale besturen bij te sturen, maar ook het betalingscircuit voor de pensioenbijdragen te verduidelijken.

Niettemin heeft de spreker enkele opmerkingen en vragen van technische aard.

Ten eerste heeft de minister er in haar uiteenzetting op gewezen dat de ontworpen maatregelen op zich niet volstaan om de betaalbaarheid van het Pensioenfonds op lange termijn (na 2025) te waarborgen; er komen dus nog andere initiatieven. Welke initiatieven heeft de minister nu al in gedachten?

La ministre a également rappelé qu'à l'origine, une soixantaine d'administrations locales disposant de leur propre caisse de pension ont fait le choix de ne pas s'affilier au Fonds de pension solidarisé au moment de sa création. Ces administrations sont par la suite restées libres de demander leur affiliation volontaire au Fonds, ce qu'un trentaine d'administrations a fait entre 2012 et 2022.

Il reste à l'heure actuelle une trentaine d'administrations 'récalcitrantes', qui peuvent toujours choisir de s'affilier.

Dans le texte actuel de la loi du 24 octobre 2011, l'affiliation volontaire au Fonds de pension solidarisé n'est cependant pas subordonnée à la condition que l'administration doit d'abord fournir une contribution nette au financement du fonds de pension pendant une certaine période avant de pouvoir bénéficier de la solidarité au sein du fonds. Elles bénéficient dès lors, dès la deuxième année d'affiliation, de la solidarité au sein du fonds sans y avoir contribué auparavant, ce qui est perçu comme injuste, d'autant que la part des charges de pension supportées par le Fonds de pension solidarisé qui excède le montant des cotisations pension de base payées par une administration locale n'est imputée à cette dernière qu'à hauteur d'un coefficient de responsabilisation fixé à l'heure actuelle à 50 %. En d'autres termes, les administrations qui adhèrent au Fonds bénéficient d'emblée de la solidarité des administrations locales dont le montant des cotisations pension de base payées est supérieur à celui de leurs propres charges de pension.

Le projet corrige cet aspect, en relevant progressivement jusqu'en 2023 le taux de cotisation applicable durant l'année de l'affiliation.

Par ailleurs, l'intervenant indique soutenir l'objectif général concernant le projet DUNIA, qui vise à assurer la gestion des déclarations sociales des administrations provinciales et locales par l'ONSS et non plus par l'Office des Régimes Particuliers de Sécurité Sociale (ORPSS). L'ONSS a en effet intégré les compétences de perception et de recouvrement de l'ORPSS, mais ce dernier continue à subsister au sein de l'ONSS, ce qui fait double-emploi.

Cependant, le projet de loi prévoit une entrée en vigueur rétroactive dans la reprise de la gestion par l'ONSS à partir du 1er janvier 2022, en dépit de l'avis négatif rendu sur cet aspect particulier par le Comité de

Ook heeft de minister aangestipt dat een zestigtal lokale besturen met een eigen pensioenfonds ervoor hadden gekozen zich niet bij het Gesolidariseerde Pensioenfonds aan te sluiten toen dat werd opgericht. Die besturen mochten achteraf nog vrijwillig tot het Pensioenfonds toetreden, wat een dertigtal van hen ook hebben gedaan tussen 2012 en 2022.

Momenteel zijn er nog een dertigtal 'halsstarrige' besturen, maar ook zij kunnen nog altijd tot aansluiting overgaan.

Zoals de wet van 24 oktober 2011 thans luidt, is aan de vrijwillige aansluiting bij het Gesolidariseerde Pensioenfonds echter niet de voorwaarde verbonden dat het bestuur eerst gedurende een bepaalde periode netto moet bijdragen aan het Pensioenfonds alvorens het aanspraak kan maken op de solidariteit binnen dat fonds. Dat betekent dat die besturen vanaf het tweede jaar van aansluiting het voordeel van de solidariteit binnen het fonds genieten terwijl zij er niet aan hebben bijgedragen. Zulks wordt als onrechtvaardig ervaren, temeer daar het gedeelte van de pensioenlasten voor rekening van het Gesolidariseerde Pensioenfonds dat het bedrag van de door het lokale bestuur betaalde basispensioenbijdragen overschrijdt, slechts aan dat bestuur wordt aangerekend ten belope van een responsabiliseringscoëfficiënt van momenteel 50 %. Met andere woorden: de besturen die zich bij het Pensioenfonds aansluiten, kunnen van meet af aan terugvallen op de solidariteit van de lokale besturen waarvan het bedrag van de betaalde basispensioenbijdragen hoger uitvalt dan hun eigen pensioenlasten.

Dit wetsontwerp beoogt een en ander recht te trekken door het bijdragetarief dat tijdens het jaar van aansluiting van toepassing is, tot en met 2023 geleidelijk op te trekken.

Voorts schaarde de spreker zich achter de algemene doelstelling met betrekking tot het DUNIA-project, ingevolge waarvan de sociale aangiften van de provinciale en lokale besturen niet langer door de Dienst voor de Bijzondere Socialezekerheidsstelsels (DIBISS) maar door de RSZ zullen worden beheerd. Hoewel de bevoegdheden van de DIBISS inzake inning en invordering overgeheveld zijn naar de RSZ, blijft de DIBISS bestaan binnen de RSZ; hier is dus sprake van overlapping.

Het wetsontwerp voorziet er nochtans in dat de overname van het beheer door de RSZ met terugwerkende kracht ingaat op 1 januari 2022, ondanks het ongunstig advies dat het Beheerscomité van de RSZ op dit punt

gestion de l'ONSS. La ministre peut-elle indiquer pour quels motifs elle a choisi de faire rétroagir cette mesure?

Enfin, l'intervenant rappelle la préoccupation plus générale exprimée par son groupe concernant la soutenabilité de tous les régimes de pension. Si la ministre a indiqué y travailler, l'intervenant souligne l'importance de garantir un niveau de pension adéquat pour ceux qui ont une longue durée de carrière effective.

M. Jean-Marc Delizée (PS) considère qu'il convient d'établir une certaine solidarité entre les administrations. L'intervenant rappelle que la concertation avec les acteurs locaux et les organisations syndicales est importante pour répondre à leurs préoccupations.

Mme Ellen Samyn (VB) se montre quelque peu critique à l'égard du projet à l'examen. Elle indique que nous savons, depuis déjà un certain temps, que le Fonds de pension solidarisé est en grande difficulté. Le rapport de la Cour des comptes est très clair à ce sujet, et des mesures bien pensées sont nécessaires pour maintenir la viabilité financière de ce système. Les cotisations fixes pour les administrations provinciales et locales affiliées augmentent et la cotisation de solidarité augmente encore plus vite: elle s'élevait à un peu moins de 600 millions d'euros en 2020 et fera plus que doubler d'ici 2026. Compte tenu de la diminution constante du nombre d'agents statutaires, cela risque de se transformer en catastrophe financière. Les calculs publiés à ce sujet par la Cour des comptes en juin 2021 ne sont pas de bon augure.

La ministre avait déjà annoncé qu'elle prendrait des mesures pour assurer le financement durable du FPS pour cet été. L'intervenante attendait donc avec impatience de pouvoir étudier le projet de loi à l'examen. Le rapport de la Cour des comptes devrait constituer un rappel à l'ordre à cet égard.

Mais comme toujours, les mesures prises par ce gouvernement se limitent à du bricolage et ne contribuent en rien à un financement structurel durable de ces pensions. La règle que la ministre instaure maintenant est certainement justifiable d'un point de vue financier, mais il serait naïf de notre part de ne pas soupçonner qu'elle a une raison particulière de le faire.

L'ensemble du financement du FPS est trop opaque. Qui paie pour qui? Qui s'est affilié ces dernières années? Quelles dettes ont ainsi été transférées aux autres administrations? Et surtout: qui ne s'est pas affilié?

heeft uitgebracht. Kan de minister aangeven waarom zij ervoor heeft gekozen aan deze maatregel terugwerking te verlenen?

Tot slot herinnert de spreker aan de meer algemene bekommerning van zijn fractie over de betaalbaarheid van de diverse pensioenstelsels. De minister heeft aangegeven hier werk van te maken, maar de spreker benadrukt toch dat het belangrijk is een passend pensioenniveau te waarborgen aan al wie een lange effectieve loopbaan heeft.

De heer Jean-Marc Delizée (PS) is de mening toegedaan dat tussen de besturen een zekere solidariteit moet worden bewerkstelligd. De spreker herinnert eraan dat overleg met de lokale actoren en de vakbonden belangrijk is om op hun bekommerningen een antwoord te bieden.

Mevrouw Ellen Samyn (VB) is wat kritisch op voorliggend voorstel. We weten al langer dan vandaag dat het Gesolidariseerde Pensioenfonds in zwaar weer zit. Het verslag van het Rekenhof is zeer duidelijk hierover en er zijn doordachte maatregelen nodig om de financiële houdbaarheid van het systeem te behouden. De vaste bijdragen voor de aangesloten provinciale en plaatselijke besturen stijgen en de solidariteitsbijdrage doet dat nog sneller, die was in 2020 net geen 600 miljoen euro en zal tegen 2026 maar liefst meer dan verdubbelen. Dat dreigt in de context van het aantal vastbenoemde ambtenaren dat steeds verder daalt, uit te draaien op een financiële calamiteit. De berekeningen die het Rekenhof daarrond publiceerde in juni 2021 beloven weinig goeds.

De minister had eerder aangekondigd om tegen deze zomer maatregelen te nemen om de duurzame financiering van het GPF te verzekeren. De spreekster was dan ook vol verwachting om dit wetsontwerp te kunnen bestuderen. Het Verslag van het Rekenhof zou daartoe een wake-up call moeten zijn.

Maar zoals steeds blijven de maatregelen die deze regering neemt beperkt tot wat rommelen in de rand en dragen geenszins bij tot een structurele duurzame financiering van deze pensioenen. De regel die de minister nu invoert, is uit financieel opzicht zeker te verrechtvaardigen. Maar het zou van naïviteit van onze kant uit getuigen om niet te vermoeden dat u daarvoor een bijzondere reden heeft.

Gans de financiering van het GPF is al te ondoorzichtig. Wie betaalt voor wie? Wie heeft zich aangesloten die laatste jaren? Welke schulden hebben ze op deze manier doorgeschoven naar de andere besturen? En vooral: wie sloot zich niet aan.

En effet, la mesure qui prévoit qu'il faut maintenant d'abord cotiser pour que la solidarité s'applique n'entrera en vigueur que le 1er janvier 2024. Cela laisse donc suffisamment de temps pour prévenir un certain nombre d'administrations amies qu'il est "minuit moins cinq" pour transférer ces charges. Car l'"amende" ne s'appliquera qu'aux administrations qui s'affilient à partir du 1er janvier 2024.

Est-ce cela, la réforme fondamentale du FPS qui devait être présentée pour cet été? Ou pouvons-nous en attendre davantage? Nous aimerions l'entendre.

Même si l'intention réelle de la loi est justifiable en termes financiers, la date de départ de 2024 ne l'est pas. De plus, le projet de loi à l'examen n'apporte aucune solution à long terme. La réduction obtenue en souscrivant un deuxième pilier pour les fonctionnaires contractuels réduit la cotisation de solidarité, ce qui aggravera encore les difficultés de ce régime. Dès lors, les administrations pauvres sponsoriseront les administrations riches ... La Région flamande subventionne partiellement ces coûts pour ses affiliés, mais la Région wallonne offre des prêts aux administrations locales affiliées concernées. Et des dettes sont ainsi à nouveau contractées... Nous nous demandons à qui la facture sera finalement transférée. Nous avons un vague soupçon.

Le groupe VB va donc s'abstenir.

M. Christophe Bombled (MR) considère que ce projet de loi est purement technique, en ce qu'il confirme certaines pratiques et redéfinit les règles pour les nouvelles administrations. Il s'agit de s'assurer que les dernières administrations qui s'affilient contribuent aux pensions de leurs agents nommés à titre définitif à hauteur de la charge, sans y voir un effet d'aubaine qui serait supporté par la solidarité de tous.

Mme Nahima Lanjri (CD&V) rappelle que la Belgique est confrontée à un double vieillissement. Non seulement, il n'y a jamais eu autant de personnes pensionnées (3,5 millions de personnes), mais ces personnes restent aussi de plus en plus longtemps à la pension, parce qu'elles ont la chance de vivre de plus en plus vieux. Cela provoque une augmentation des dépenses, notamment de pensions. En ce qui concerne les pensions des fonctionnaires des pouvoirs locaux, ce phénomène est accentué, en raison de la diminution du personnel statutaire dans les administrations locales, au profit de personnel contractuel. Or, les pensions étant payées par les personnes actives, moins il y a de personnel statutaire, moins il y a de cotisations et plus il est difficile de payer les pensions des fonctionnaires à la retraite.

Want de maatregel die ervoor zorgt dat er nu eerst moet worden bijgedragen vooraleer de solidariteit speelt gaat maar in vanaf 1 januari 2024. Tijd genoeg dus om een aantal bevriende besturen te verwittigen dat het "5 voor twaalf is" om nog snel de factuur door te schuiven. Want de 'boete' gaat pas in voor besturen die zich vanaf 1 januari 2024 aansluiten.

Is het dit dan, de fundamentele hervorming van het GPF dat tegen deze zomer zou voorgelegd worden? Of mogen we nog meer verwachten? We horen het graag.

Zelfs al is de eigenlijke bedoeling van de wet te verrechtvaardigen in financieel opzicht, de begindatum in 2024 is dit niet. Dit wetsontwerp biedt bovendien geenszins een oplossing op lange termijn. De korting die verkregen wordt door het sluiten van een 2de pijler voor de contractuele ambtenaren geeft een korting op de solidariteitsbijdrage waardoor het systeem nog meer in moeilijkheden geraakt. Op deze manier sponseren de arme besturen de rijke... Het Vlaams Gewest subsidieert deze kosten voor haar aangesloten deels maar het Waals Gewest biedt leningen aan -aan de betrokken aangesloten lokale besturen. En dus worden er weerom schulden gemaakt... We vragen ons af aan wie finaal de factuur zal doorgeschoven worden. We hebben zo een vaag vermoeden.

De VB-fractie gaat dus zich bijgevolg onthouden.

De heer Christophe Bombled (MR) is van oordeel dat het om een zuiver technisch wetsontwerp gaat, aangezien het bepaalde praktijken bestendigt en de regels voor de nieuwe besturen herijkt. Het opzet is dat de laatste besturen die toetreden, aan de pensioenen van hun vastbenoemde ambtenaren bijdragen ten belope van de lasten, zodat het buitenkanseffect als gevolg van de solidariteit vanwege alle besturen verdwijnt.

Mevrouw Nahima Lanjri (CD&V) wijst erop dat in België een tweeledige vergrijzing aan de gang is. Niet alleen zijn er nooit méér gepensioneerden geweest (3,5 miljoen), maar die krijgen ook almaar langer een pensioen uitbetaald, omdat de levensverwachting (gelukkig) voortdurend toeneemt. Daardoor stijgen de uitgaven, onder meer voor de pensioenen. Zulks geldt des te meer voor de ambtenarenpensioenen van de plaatselijke besturen, daar die besturen almaar minder vastbenoemd personeel in dienst hebben en steeds meer personeel onder arbeidsovereenkomst. De pensioenen worden echter betaald door de actieven; naarmate het aantal vastbenoemde personeelsleden daalt, dalen dus ook de bijdragen, waardoor het almaar moeilijker wordt de pensioenen van de gepensioneerde ambtenaren te betalen.

Afin de remédier à ce problème, le Fonds de pension solidarisé a été créé en 2012, qui instaure une solidarité et permet de mieux répartir la charge entre les administrations locales.

Cependant, les conditions d'affiliation telles qu'elles ont été conçues à l'époque ont créé un véritable effet d'aubaine pour la petite minorité d'administrations locales qui ont fait le choix de ne pas adhérer d'office au Fonds dès sa création. Le projet de loi corrige cette anomalie.

Il reste encore à l'heure actuelle près d'une trentaine d'administrations locales qui, disposant de leur propre fonds de pension, n'ont toujours pas adhéré au Fonds de pension solidarisé. Dispose-t-on de la liste de ces administrations? Sait-on si elles ont pour projet d'adhérer au Fonds? Passé 2024, les conditions d'affiliation seront cependant nettement moins avantageuses pour les nouveaux entrants; quel sera l'impact de ces modifications?

Mme Tania De Jonge (Open Vld) estime que les mesures en projet sont logiques et répondent en premier lieu au phénomène qu'on peut observer dans bon nombre d'administrations locales, où la proportion de personnel statutaire est en diminution constante, ce qui mine le financement des pensions des agents statutaires. Le Fonds de pension solidarisé a été créé en 2012 en vue de répondre à ce défi. Mais dès lors que toutes les administrations locales n'y ont pas adhéré d'emblée, et que les conditions pour une affiliation ultérieure ont été mal conçues, les administrations locales qui ont rejoint ce mécanisme en cours de route ont pu bénéficier de la solidarité financée par les administrations déjà adhérentes du Fonds.

Le projet de loi vise notamment à corriger cet aspect, ce qui devrait contribuer à un meilleur financement de ce mécanisme solidarisé.

Mme Anja Vanrobaeys (Vooruit) remercie la ministre pour l'initiative de ce projet de loi, qui garantit le financement des pensions des fonctionnaires statutaires des administrations locales.

La charge du financement des pensions des agents statutaires de ces administrations a fortement augmenté des dernières années alors même que, le nombre d'agents statutaires en fonction diminuant, les cotisations payées par ces actifs ont chuté en proportion. La loi du 24 octobre 2011 est venue apporter une première solution, passant par une solidarité partielle de l'État fédéral. Il faut veiller à l'équité et à la soutenabilité du mécanisme mis en place par la loi précitée.

In die context werd in 2012 het Gesolidariseerde Pensioenfonds opgericht, om solidariteit tot stand te brengen en de lasten beter te verdelen over de plaatselijke besturen.

De toetredingsvoorwaarden zoals die destijds zijn ontworpen, hebben zonder meer een buitenkanseffect gecreëerd voor de weinige lokale besturen die niet tot het Pensioenfonds hebben willen toetreden toen dat werd opgericht. Dit wetsontwerp wil die anomalie wegwerken.

Momenteel zijn er nog een dertigtal lokale besturen die over een eigen pensioenfonds beschikken en die dus nog altijd niet bij het Gesolidariseerde Pensioenfonds zijn aangesloten. Bestaat er een lijst van die besturen? Is bekend of zij van plan zijn tot het Pensioenfonds toe te treden? Na 2024 zullen de aansluitingsvoorwaarden voor nieuw toetredende besturen nochtans veel minder voordelig zijn; welke impact zullen deze wijzigingen daarop hebben?

Mevrouw Tania De Jonge (Open Vld) acht de ontworpen maatregelen logisch; ze spelen in de eerste plaats in op een bij veel plaatselijke overheidsdiensten waarneembaar verschijnsel: het aantal statutaire personeelsleden neemt voortdurend af, waardoor de financiering van de pensioenen van de werknemers met ambtenarenstatus in het gedrang komt. Met het oog op die uitdaging werd in 2012 het GPF opgericht. Aangezien echter niet alle plaatselijke overheidsdiensten van bij aanvang waren toegetrokken en de voorwaarden voor latere toetreding slecht waren uitgewerkt, hebben de later toetredende plaatselijke overheidsdiensten voordeel kunnen halen uit de solidariteit die werd gefinancierd door de al aangesloten plaatselijke overheidsdiensten.

Het wetsontwerp beoogt met name dat aspect te corrigeren, wat zou moeten bijdragen tot een betere financiering van dit solidariteitsmechanisme.

Mevrouw Anja Vanrobaeys (Vooruit) dankt de minister voor het initiatief tot dit wetsontwerp, dat ertoe strekt de financiering van de pensioenen van de werknemers met ambtenarenstatus van de plaatselijke overheidsdiensten te waarborgen.

De financiering van de pensioenen van de werknemers met ambtenarenstatus van die overheidsdiensten is de jongste jaren fors meer gaan kosten, terwijl het aantal nog werkende ambtenaren is gedaald en zij dus in verhouding minder bijdragen. Met de wet van 24 oktober 2011 werd gepoogd een en ander recht te zetten, via een gedeeltelijke solidariteit van de Federale Staat. Er moet worden toegezien op de billijkheid en de houdbaarheid van het via die wet ingevoerde mechanisme.

Le projet corrige à cet effet une incohérence dans les règles d'affiliation et renforce la solidarité de ce mécanisme.

B. Réponses de la ministre

Mme Karine Lalieux, ministre des Pensions et de l'Intégration sociale, chargée des Personnes handicapées, de la Lutte contre la pauvreté et de Beliris, confirme la situation dont M. Wim Van der Donckt a fait un bon résumé: un certain nombre d'administrations locales ont fait le choix de ne pas adhérer au Fonds de pension solidarisé dès sa création en 2012. Il en reste actuellement moins d'un trentaine, qui pourraient franchir le pas dans les années à venir.

Pourquoi avoir opté pour une entrée en vigueur rétroactive des règles modifiant les conditions d'adhésion? Dans la mesure où ce système de solidarité existe depuis près de 10 ans maintenant et qu'il permet de garantir le paiement des pensions des agents statutaires des pouvoirs locaux, un changement avec effet rétroactif des conditions d'adhésion ne modifie ce mécanisme qu'à la marge, en lui apportant un correctif parfaitement logique et souhaitable.

Certains membres ont souligné que le sous-financement des pensions des agents des pouvoirs locaux résulte en premier lieu du choix fait ces dernières années par de nombreuses administrations locales de privilégier l'engagement contractuel au détriment de l'engagement statutaire. C'est exact, et ce phénomène est même aggravé par la pratique des nominations statutaires tardives: un membre du personnel contractuel bénéficiant d'une nomination à titre définitif peu de temps avant de partir à la pension, tombe à charge du Fonds de pension solidarisé sans qu'aucune cotisation ou presque n'ait été payée par le pouvoir local concerné. Ce sont-là des pratiques courantes dans toutes les régions du pays, sur lesquelles la ministre n'a évidemment aucune prise. Le projet de loi vise cependant à davantage responsabiliser les pouvoirs locaux.

La ministre indique qu'il reste 25 pouvoirs locaux n'ayant pas encore adhéré au Fonds de pension solidarisé. Elle ne dispose pas d'informations en ce qui concerne la volonté de ces administrations d'adhérer ou non d'ici 2024 au Fonds, ce choix leur revenant.

La ministre est consciente qu'il convient de trouver des solutions pour garantir la viabilité du Fonds à plus long terme. C'est la raison pour laquelle elle a demandé un rapport sur ce point au Comité de gestion du SFP pour le 15 juillet; ce travail est donc en cours. La ministre tient

Daartoe corrigeert dit wetsontwerp een onsamenvattendheid in de toetredingsregels en wordt de solidariteit van dit mechanisme aangescherpt.

B. Antwoorden van de minister

Mevrouw Karine Lalieux, minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, belast met Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris, bevestigt de situatie die de heer Wim Van der Donckt goed heeft samengevat: meerdere plaatselijke overheidsdiensten hebben ervoor gekozen om niet toe te treden tot het GPF toen het in 2012 werd opgericht. Daarvan zijn er thans nog minder dan dertig over; zij kunnen de komende jaren die stap zetten.

Waarom werd gekozen voor een inwerkingtreding met terugwerkende kracht tot wijziging van de toetredingsvoorwaarden? Aangezien deze solidariteitsregeling thans ongeveer 10 jaar bestaat en ze de uitbetaling waarborgt van de pensioenen van de werknemers met ambtenarenstatus van de plaatselijke overheidsdiensten, komt een wijziging met terugwerkende kracht van de voorwaarden om tot deze regeling toe te treden eigenlijk neer op een aanpassing in de marge; het betreft een volstrekt logische en wenselijke correctie.

Sommige leden hebben benadrukt dat de onderfinanciering van de pensioenen van de werknemers met ambtenarenstatus van de plaatselijke overheidsdiensten in de eerste plaats het gevolg is van de keuze die veel plaatselijke overheidsdiensten de jongste jaren hebben gemaakt om meer contractuele dan statutaire personeelsleden te werven. Dat klopt en de situatie wordt zelfs erger gemaakt door de praktijk van de laattijdige statutaire benoemingen: een contractueel personeelslid krijgt kort voor het pensioen de ambtenarenstatus, waardoor hij ten laste van het GPF valt terwijl de betrokken plaatselijke overheidsdienst weinig of geen bijdragen heeft betaald. Dergelijke praktijken zijn gangbaar in alle gewesten van het land, en daar heeft de minister uiteraard geen controle over. Het wetsontwerp beoogt de plaatselijke overheidsdiensten echter meer verantwoordelijkheidsbesef bij te brengen.

De minister wijst erop dat 25 plaatselijke overheidsdiensten nog niet tot het GPF zijn toegetreden. Zij heeft geen informatie over hun bereidheid om in 2024 al dan niet tot het GPF toe te treden; dat is hun keuze.

De minister is zich ervan bewust dat er oplossingen moeten worden uitgewerkt om de houdbaarheid van het GPF op langere termijn te waarborgen. Daarom heeft ze het Beheerscomité van de FOD verzocht om haar daarover tegen 15 juli 2022 een verslag te bezorgen;

à assurer les membres que ses initiatives sont prises en concertation avec les Régions et avec les différentes unions de villes et communes.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Article 1er

Cet article n'appelle aucun commentaire.

Il est adopté à l'unanimité.

Articles 2 à 4

Ces articles n'appellent aucun commentaire.

Ils sont adoptés par 13 voix et 2 abstentions.

Article 5

Cette disposition règle l'effet dans le temps de la modification apportée, par l'article 4 du projet, à l'article 32 de la loi du 24 octobre 2011.

Une correction technique est apportée, la référence à l'article 2 du projet devant être remplacée par une référence à l'article 4.

Moyennant cette correction technique, l'article 5 est adopté par 13 voix et une abstention.

Article 6

Cet article n'appelle aucun commentaire.

Il est adopté par 13 voix et 2 abstentions.

*
* *

L'ensemble du projet de loi est adopté par 13 voix et 2 abstentions.

Le résultat du vote nominatif est le suivant:

daar wordt thans dus aan gewerkt. De minister drukt de leden op het hart dat haar initiatieven tot stand komen in samenspraak met de gewesten en met de verschillende verenigingen van steden en gemeenten.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Artikel 1

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

Artikelen 2 tot 4

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

De artikelen 2 tot 4 worden aangenomen met 13 stemmen en 2 onthoudingen.

Artikel 5

Deze bepaling regelt de temporele werking van de door artikel 4 van het wetsontwerp aangebrachte wijziging aan artikel 32 van de wet van 24 oktober 2011.

Er wordt een technische correctie aangebracht; de verwijzing naar artikel 2 van het wetsontwerp dient te worden vervangen door een verwijzing naar artikel 4.

Onder voorbehoud van deze technische correctie wordt artikel 5 aangenomen met 13 stemmen en 1 onthouding.

Artikel 6

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 6 wordt aangenomen met 13 stemmen en 2 onthoudingen.

*
* *

Het gehele wetsontwerp wordt aangenomen met 13 stemmen en 2 onthoudingen.

Resultaat van de naamstemming:

Ont voté pour:

N-VA: Wim Van der Donckt, Björn Anseeuw, Valérie Van Peel;

Ecolo-Groen: Marie-Colline Leroy, Evita Willaert;

PS: Chanelle Bonaventure, Jean-Marc Delizée, Sophie Thémont;

MR: Christophe Bombled;

CD&V: Nahima Lanjri;

PVDA-PTB: Gaby Colebunders;

Open Vld: Tania De Jonge;

Vooruit: Anja Vanrobaeys.

Se sont abstenus:

VB: Ellen Samyn, Hans Verreyt.

Le rapporteur, La présidente,

Jean-Marc DELIZEE Marie-Colline LEROY

Dispositions nécessitant une mesure d'exécution (art. 78.2, alinéa 4, du Règlement) : non communiqué.

Hebben voorgestemd:

N-VA: Wim Van der Donckt, Björn Anseeuw, Valérie Van Peel;

Ecolo-Groen: Marie-Colline Leroy, Evita Willaert;

PS: Chanelle Bonaventure, Jean-Marc Delizée, Sophie Thémont;

MR: Christophe Bombled;

CD&V: Nahima Lanjri;

PVDA-PTB: Gaby Colebunders;

Open Vld: Tania De Jonge;

Vooruit: Anja Vanrobaeys.

Hebben zich onthouden:

VB: Ellen Samyn, Hans Verreyt.

De rapporteur, De voorzitter,

Jean-Marc DELIZEE Marie-Colline LEROY

Bepalingen die een uitvoeringsmaatregel vergen (art. 78.2, vierde lid, van het Reglement): niet meegedeeld.